

Ord utan verkan!

Lördagen den 24 oktober avslutades tre dagars debatt om bistånd på Älvsjömassan i Stockholm. För fjärde året i rad hölls 'European Development Days' (EDD) där närmare 6 000 människor och 1 500 organisationer samlades för att diskutera utveckling och bistånd, och för att lyfta upp både aktuella frågor och mer långsiktiga utmaningar. Stats- och regeringschefer liksom ministrar från både givarländer och samarbetsländer var inbjudna. Nobelpristagaren Mohammed Yunus och andra ledande profiler inom den akademiska sektorn, näringslivet och kulturvärlden var också närvarande. Frågorna var många när höjdare från när och fjärran samlades för att söka nya vägar framåt.

Den globala finanskrisen kom omedelbart i fokus. Man diskuterade de långsiktiga effekterna på världens fattiga länder och vilken utvecklingspolitik som krävs i denna situation. Som alltid är det de fattiga som får betala det högsta priset i en sådan här ekonomisk kris. Decennier av bistånd har gjort dem ekonomiskt osjälvständiga och när biståndet minskar finns det ingen beredskap för att hantera detta. Därmed förvärras situationen ytterligare för de människor som redan lider. Ytterligare 90 miljoner människor har kastats in i fattigdom som en följd av den ekonomiska krisens efterverkningar. Att nå FN:s millenniemål till 2015 ser alltmera orimligt ut. Än mer orimligt givet den biståndspolitik som fortsätter att dominera i västvärlden. EU's omfattande jordbrukssubventioner till medlemsstaternas bönder är dessutom ett säkert sätt att hålla tillbaka tillväxten i de biståndsmottagande länderna.

Många stora och fina ord yttrades under dessa dagar – ord som demokrati, transparens och *empowerment*. Ord som låter bra och summor som låter enorma i allmänhetens och åhörarnas öron. Men kan de verkligen i praktiken göra skillnad för de människor som lever på marginalen i samhället, som inte får sin röst hörd och därmed inte kan påverka den situation de lever i? Eller stannar orden just bara där, innanför de väggar där de debatteras? Och vart tar alla dessa pengar egentligen vägen? I fickorna på de som redan har, eller i fickorna på de verkligt behövande?

Efter ha lyssnat på en rad föredrag och på den ena namnkunniga talaren efter den andra frågar jag mig om dessa människor verkligen vet vad de pratar om. Vet de hur de mottagande människors behov ser ut? Det låter ibland som de istället bara har paketerat produkten (biståndet) lite bättre, så att ihålligheterna är svårare att se. Som DN's ledarskribent Rikard Westerberg skrev fredagen 23 oktober; "hyckleriet fortsätter från EU-ledarnas sida". Företrädare för de rika länderna vill låta givmilda och utstråla sympati med de 'behövande'. Men när det väl kommer till kritan kan man undra hur mycket de verkligen är villiga att riskera och ge upp till förmån för de fattiga länderna.

En frisk fläkt i debatten var dock Mohammed Yunus, mottagare av Nobels fredspris 2006 och grundare av mikrofinansbanken Grameen Bank i Bangladesh. Till skillnad från de flesta andra talarna valde han att peka på de möjligheter som växer ur en krissituation. Utifrån ett tydligare botten-upp perspektiv vill han omdefiniera hur vi ser på utvecklingsmöjligheterna i fattiga länder. "Så mycket har förändrats i utvecklingsländerna de senaste årtionden och vi har inte hängt med. Den kreativitet som finns

utnyttjas inte. Genom mikrolån har vi visat att det går att bygga förändring underifrån,” sade han.

I likhet med professor Yunus så tror vi i Mikrofinanshuset på en utveckling där människor själva ges möjlighet att påverka och ta utvecklingen i sina egna händer. Till skillnad från bistånd ger mikrofinans individen en möjlighet att själv tjäna sitt uppehälle genom att beredas möjlighet att kunna utveckla och expandera sin egen affärsverksamhet, vilket även indirekt bidrar till stärkt självkänsla och högre social status för låntagaren.

